

[Adolph Sørensen.]

pollovens regler. Det var en meget omfattende sag ikke mindst på grund af betydningsfulde juridiske problemer og derfor også en overordentlig bekostelig sag for organisationerne. Ved ankenævnets kendelse fik klagerne ubetinget medhold, tilsynets pålæg blev ophævet, men sagens vinder, fagets organisationer, måtte selv bære omkostningerne, der var meget betydelige, over 50.000 kr.

Sidste efterår gav monopoltilsynet en anden faglig mesterorganisation pålæg om ophævelse af dens hidtil gældende licitationsbestemmelse. Organisationen protesterede mod pålæggets udstedelse og hævdede navnlig, at der havde været muligheder for ved forhandling at nå frem til en rigtig løsning. Nu måtte man indbringe sagen for ankenævnet, som henstillede til parterne at søge en forligsmæssig ordning. Det lykkedes efter mange vanskeligheder, men det kostede også mange penge, fordi der ved pålæggets udstedelse og den derved nødvendiggjorte anke påførtes organisationen store omkostninger, og de blev ikke dækket, selv om monopoltilsynet trak sit pålæg tilbage.

Se, disse to eksempler af mange, der kunne fremføres, synes jeg viser, at der bør ske en ændring af monopolloven. Det er ikke utilfredsstillende, at der er en adgang til at anke, men at omkostningerne ved denne anke ikke, sådan som det gælder for sager ved domstolene, kan tilkendes den vindende part eller fordeles mellem parterne.

Det er på denne baggrund jeg har stillet mit spørgsmål til den højtærede minister. Det drejer sig først og fremmest om den situation, at en person eller organisation indbringer en af monopoltilsynet truffet afgørelse for monopolankenævnet; men det gælder også, når ankenævnets afgørelse indbringes for domstolene. Nu ved jeg vel, at danske domstole har ret til at pålægge sagsomkostninger efter et skøn. I en sådan sag vil retten derfor kunne tage hensyn til, at sagen tidligere har været behandlet ved ankenævnet, men den behøver ikke at gøre det. Det bør derfor i loven pålægges først ankenævnet og siden domstolene at tage stilling til en fordeling af omkostningerne ved sagens behandling i ankenævnet.

Monopolrådets nuværende formand professor von Elyben, har tidligere været inde på

dette problem og har udtalt sig på linje med det af mig her anførte om behovet for at give hjemmel for at pålægge sagsomkostninger. Behovet viser sig derved, at flere af de afgørelser, som monopoltilsynet træffer i dag, ikke bliver indbragt for ankenævnet, alene fordi den eller de pågældende, som rammes af afgørelsen, ikke mener at have råd til at tage ankesagen, selv om de kunne være eller føle sig nok så sikre på at vinde.

I et retssamfund må det altid være betænkeligt at give dømmende myndighed til andre end domstolene, og i de få tilfælde, vi gør det her i landet, er det begrundet med henvisning til behovet for en særlig sagkundskab. Jeg tror, vi i det høje ting ved lejlighed bør vende tilbage til spørgsmålet om, hvorvidt den gældende ordning med monopolankenævnet som indskudt led forud for domstolsprøvelsen bør opretholdes, men så længe vi har den, bør lovgivningen tilrettelægges således, at borgerne ikke stilles ringere, end hvis der var adgang til direkte domstolsprøvelse. Det bliver de efter min opfattelse i dag.

Handelsministeren (Lars P. Jensen): Det er et meget forståeligt ønske, at økonomiske grunde ikke må være til hinder for, at man fra erhvervslivets side indbringer monopoltilsynets afgørelser for monopolankenævnet.

I almindelighed må den private part i sådanne forvaltningssager selv bære sine udgifter til advokatbistand o. lign., også i tilfælde hvor han, som det ærede medlem sagde, får medhold hos den administrative klageinstans. Dette princip må ses på baggrund af, at det tilkommer den forvaltningsmyndighed, der skal træffe afgørelsen, selv at fremskaffe, bearbejde og belyse det grundlæggende materiale. Imidlertid kan der f. eks. for monopolankenævnet forekomme sager, hvor den private part har haft nødvendige omkostninger til advokatbistand o. s. v., og dette er formentlig — det har jeg også forstået på det ærede medlems argumentation — baggrunden for det stillede spørgsmål.

I handelsministeriet har man tidligt været opmærksom på dette problem og har forelagt spørgsmålet for monopolrådet, som det ærede medlem er medlem af. Monopolrådet frarådede imidlertid i november 1963, at der på daværende tidspunkt søgtes tilvejebragt